Ympäristöministeriö/Ympäristönsuojeluosasto/ilmastoyksikkö
Erityisasiantuntija
Ville Laasonen

Ympäristövaliokunta

00102 EDUSKUNTA

**Asia: E 29/2019 vp**

**Ympäristöministeriön lausunto valtioneuvoston selvityksestä: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle tiedonannosta Energiaunionin ja ilmastotoimien yhteisestä toteuttamisesta ja perustan luomisesta onnistuneelle siirtymiselle puhtaaseen energiaan**

Ympäristöministeriö on tutustunut valtioneuvoston selvitykseen komission tiedonannosta Energiaunionin ja ilmastotoimien yhteisestä toteuttamisesta ja perustan luomisesta onnistuneelle siirtymiselle puhtaaseen energiaan.

EU:n yhteisten energia- ja ilmastotoimien seurantaan luodussa asetuksessa energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta (EU 2018/1999), eli ns. ”hallintomalliasetuksessa” säädetään jäsenvaltioiden velvollisuudesta tehdä yhdennetty kansallinen energia- ja ilmastosuunnitelma (National Energy and Climate Plan, jäljempänä: ”NECP”). Nyt viimeisteltävät ensimmäiset jäsenvaltioiden NECP:t kattavat vuodet 2021–2030, ja niissä käsitellään energiaunionin viittä ulottuvuutta: hiilestä irtautumista, energiatehokkuutta, energiaturvallisuutta, energian sisämarkkinoita sekä tutkimusta, innovointia ja kilpailukykyä. Hallintomalliasetuksen puitteet ja NECP:t ovat keskeisiä elementtejä EU:n 2030 tavoitteiden ja pitkän aikavälin ilmastoneutraalin EU:n tavoittelemisessa.

Komissio on tutustunut jäsenvaltioiden toimittamiin NECP-luonnoksiin ja julkaissut tiedonannon (COM(2019) 285 final) NECP-luonnoksista koko unionin tasolla 18.6.2019. Komissio antoi samalla arviointinsa kansallisia suunnitelmia koskevista luonnoksista ja niihin liittyviä suosituksia jäsenvaltioille suunnitelmien viimeistelemiseksi. Tiedonannossaan komissio arvioi, että NECP-luonnosten perusteella uusiutuvan energian osuus vaikuttaa vuonna 2030 jäävän 0,1–1,6 prosenttiyksikköä alle unionin 32 prosentin tavoitteen ja energiatehokkuus jopa 6,2 prosenttiyksikköä alle 32,5 prosentin tavoitetason. Kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteen osalta unionin kasvihuonekaasupäästöjen kokonaisvähennyksen arvioidaan kuitenkin NECP – luonnosten perusteella vastaavan vuodelle 2030 asetettua tavoitetta.

Komissio suosittelee useita jäsenvaltioita harkitsemaan uudelleen NECP-luonnoksissa esitettyjä tavoitteitaan, jotta unionin yhteiset tavoitteet lopullisten NECP:ien perusteella saavutettaisiin. Jos lopullisten NECPien tavoitetaso ei riitä siihen, että energiaunionin tavoitteet ja erityisesti uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskevat vuoden 2030 tavoitteet saavutetaan yhteisesti, komissio tulee harkitsemaan lisätoimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ympäristöministeriön näkemyksen mukaan komission julkaisema arviointi on tarpeellinen ja kattaa kaikki tarvittavat Energiaunionin aspektit. Ympäristöministeriö näkee, että NECP:t ovat merkittävässä asemassa sen varmistamisessa, että jäsenvaltiot tekevät rakentavaa yhteistyötä ja saavuttavat Euroopan unionin energia- ja ilmastotavoitteet.

Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että jäsenmaiden lopullisissa suunnitelmissa olisi mahdollisimman pieni yhteinen EU –tason vaje 2030 tavoitteiden saavuttamiseksi, erityisesti huomioiden energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian yhteiset tavoitteet.

Kokonaishiilidioksidipäästöjen vähentämisen onnistuminen tulee merkittävin osin riippumaan unionin 2030-energiatehokkuus- ja uusiutuvien energialähteiden tavoitteiden saavuttamisesta.

Ympäristöministeriö yhtyy valtioneuvoston positiiviseen kantaan tiedonannosta ja toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa valtioneuvoston selvityksestä.